

DOMOVINA

Uredništvo

je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopolne blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele nekoliko več, kolikor znaša poština in namet; Na tla 17 kron, pol leta 8 kron 50 vit. Naložbenca se pošilja upravitelju, plačuje se naprej.

Za inserate

se pošilja od vsake pet-veste po 20 vinarjev za vsakelekrat; za večje inserate in mnogokratne inseracije zmanjšan popust.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Slovenska mladina in državni poslanci.

„Omladina“ glasilo nar. rad. dijaštva, ki ga vsem slovenskim inteligentom ponovno najtopleje priporočamo, prikaže v svoji junijevi številki uvodnik, katerega naj bi prav vestno prečitali vsi naši novoizvoljeni državni poslanci. Objavljamo ga tudi mi:

Pred novim parlamentom.

Splošna in enaka volilna pravica je stila predpravice in privilegije avstrijskega nemstva v parlamentu — poražena in decimirana se vrača v palačo na Ringu nekaj tako močna nemška gospoda, ki je znala preprečiti vsako še tako napravnico kulturno zahtavo zlasti nas Slovencev. Klerikalizem na eni strani, na drugi pa soc. demokracija sta ji spodbila visoki prestol — nemško ljudstvo je samo oborožilo politiko svojih nekdanjih „bogov“ in padec Wastianov v Mariboru zdi se nam preznačilno znamenje boljših časov za Slovane, posebno nas Slovence; kajti, ako kedaj, smemo trditi v tem trenutku, ko se odpirajo vrata državnozbornske hiše avstrijskemu ljudstvu: Slovan gre na dan! Večina novega parlamenta je slovenska. nova zbornica nam je jasna priča vedno zamikanega dejstva, da smemo staro Avstrijo pristevati slovenskim državam! Ne leži sicer v tem dejstvu nikakara garancija za slovensko politiko novega parlamenta, predaleč narazen grejo stremjenja in interesi slovenskih narodov, a zavest sama, da pripada v Avstriji gospodstvo Slovanom, ta zavest mora in bo rodila najlepše sadovi! Tudi pri nas Slovenceh.

Štirindvajset zastopnikov polnimo v novi parlament — zavedamo se, da smo narod, nove moči in nove nade je vzdolila zadnja volilna borba med našim ljudstvom, ki hoče napredovati, ki hoče ven iz niš, v katerih nas je dosedaj držala sovražna roka. Pač smo dvigali svoj glas, toda proslili smo bolj kakor zahtevali, in če se nam je vrgla le drobščina, čutili smo to kot dobroto in milost, nismo pa se zavedali, da je naša pravica. Zrcalilo se je to v deo-vanju naših zastopnikov — kar so nam pridobili, pridobili so s klobokom v rokah v ministrskih sobah, kot darilo za vladi izkazano uslužnost.

Danes pa je narod postal ponosen na znotraj in na zunan — danes ljudstvo zahteva od svojih izvoljenih, izvoljeni pa bodo morali zahtevati, ne izprosnjo, neomahljivo opirajoč se na zakonito zaželenost narodove pravice.

Mi mladi pa, ki začimo v splošni narodnjega duševnega zaenstva, tje kulture in znanosti, ter smo pre-

pričani, da se slovenski narod toliko časa ne povzdigne na enako stopnjo z drugimi, dokler ne zadobi kulturne samostanosti, dokler ne postane individuum v družini narodov, postaviti se hočemo v tem trenutku v prve vrste zahtevajočega ljudstva: glasno in jasno tirjamo od slovenskih zastopnikov odločnega vstrajnega boja za najdražje, najvažnejše, kar poseduje narod — za narodno šolstvo. — Za nas govore dejstva. Naša inteligenca se narodu odnaja, skoraj nepremostljiv prepad jo loči od ljudstva, iz katerega je izšla. Kdo je kriv? Od desetega leta se vbiha za višjo izobrazbo določenemu dečku znanost v tujem jeziku, dobo navdušenja in idealnih stremenj preživi mladenič obdan od nemških klasikov, v varstvu nemških profesorjev, nensahiljni viri znanosti tečejo mu na nemških tleh iz nemških knjig — na vzvišeni poklic ljudskega učitelja celo se pripravila v nemškem jeziku! Naša trgovina stagnira, naša obrt se drži starih od drugih že davno zapuštenih cest, kmetijstvo propada, industrija se ne more razviti — ker je vse, kar napreduje v tujih rokah, ker so nam vsa sredstva v dosegu boljše bodočnosti tujca. Ni li za narod, ki si je izbral v državni zbor 24 zastopnikov, smiselno — žalostno, da se mu odtni trgovski pomočnik, le ker je obiskoval trgovsko šolo, ki je seveda nemška? Ni za nas sramotno, da dajemo leto za letom skoraj 4000 najboljših sinov v tajo „rejo“, ker nimamo niti ene popolne srednje šole? Čez 600 bodočih voditeljev slovenskega naroda pa se pripravila na svoj vzvišeni poklic po tujih mestih, na tujih univerzah, s tajo znanostjo!

To so gola dejstva, katere navajamo danes le enkrat ter jih kličemo v spomin onim, ki si jih je izbral slovenski narod, da ga vodijo naprej do boljše bodočnosti. Slovensko šolsko vprašanje je najnужnejše, najbolj pereča zadeva slovenske delegacije, lani najtežja. Tla se pripravljena. Za naše srednje šole so deloma že spisane knjige, material na Slovenskem se nahajajočih srednjih šol je skoraj izključno slovenski, za učiteljsko osebo je skrajljeno — zadeva potrebnosti le odločnega koraka, kamele le dobrega snaka, in slovensko ljudstvo bo imelo slovenske srednje šole! Za ustanovitev ljubljanske trgovske akademije je že Ljubljana sama storila precejšnje korake — slovenski poslanci naj dobijo državno podporo in prevzati zavod je zagotovljen! Z-htevajo naj pa ob enem tudi višjo ot šolo, katerih daje država Nemcem na desetino, — Slovincem pa jo do danes odreka. Naša

učiteljska naj se preosnaja v popolno slovenske zavode, kjer se bodo vzgajali za narodov blagor vnosi in narodovo dušo umevajoči učitelji.

Slovenska srednja šola pa je predpogoj uspešnem delovanju slovenskega vseučilišča. Ravno v tem trenutku obnavljamo staro zahtevo po slovenski visoki šoli. — Slovenska univerza ni več utopijska, v vsakem oziru so pripravljena tla za takojšnje ustanovitve, vlada sama je izjavila, da smatra slovensko visoko šolo za potrebno — na naši delegaciji je ležeče, ako se prav kmalu uresniči ta najsrčnejša želja slovenskega naroda.

Narod je na razpotju. Zamnjeni trenutki ugodne politične konstelacije, nezmerjanje utegovih najnužnejših in najvažnejših potreb ga privede na rob propada, krepko vstrajno delo za njega kulturo in prosveto pa ga neizmerno povzdigne.

Slovenski poslanci in hočignoe vincetis!

Narodni svet za Štajersko

je sprejel v svoji seji, katere se je vršila 13. t. m. v Mariboru, sledeče resolucije:

I. Narodni svet za Štajersko je prepričan, da je za uspešno zastopanje pravice in koristi slovenskega naroda neobhodno potrebno, da se vsi jugoslovanski državni poslanci združijo v eden sam klub in pričakuje od vseh jugoslovanskih poslancev, da delujejo na ustanovitvi takega kluba.

II. Ker slovenski živeli v spodnje-Štajerskih mestih in trgih valed krivičnega volilnega reda ni zastopani po lastnem zastopnikih, pričakuje se od štajerskih poslancev, da bodo kakor do sedaj pozornost posvetili razvoju slovenstva v trgih in mestih ter Slovence v spodnještajerskih mestih in trgih najizdatneje podpirali v njih narodnopolitičnih in opravičenih gospodarskih tednjah ter zastopali tudi slovensko obrt in trgovino. Zlasti naj slovenski poslanci z vso odločnostjo zahtevajo pri vseh oblastnih in uradih, kateri se nahajajo v teh mestih in trgih, a so namenjeni slovenskemu kmetkemu ljudstvu na drželi, slovenske uradnike in uslužbence ter splošno slovensko uradovanje.

III. Narodni svet za Štajersko pozivlja vse jugoslovanske poslance, da zastavijo vse sile za uresničenje davne zahteve Slovencev po lastnem slovenskem vseučilišču v Ljubljani.

IV. Narodni svet za Štajersko smatra za najnužnejšo potrebo vseh Slovencev, da se odpravi nesmiselna uredba naših srednjih šol ter da se spopolnijo obstoječe nižje slovenske

gimnazije v popolne gimnazije s slovenskim učnim jezikom, da se, kar se tiče naših štajerskih razmer posebej, slovensko-nemški gimnazijski razredi v Celju popolnijo v popolno gimnazijo s slovenskim učnim jezikom, da se ustanovi v Mariboru gimnazija s slovenskim učnim jezikom, da se kar najhitreje mogoče reši zadeva ljudske šole za celjsko okolico ter ustanovi za štajerske Slovence nižja obrtna šola in učiteljske s slovenskim učnim jezikom.

Slovenski deželni poslanci štajerski

so danes na shodu v Mariboru storili sledeči sklep:

G. Franc Robič prevzel je in dobil mandat deželnega odbornika v Gradcu valed volitve vseh slovenskih deželnih poslancev. Vsed tega si lastijo poslanci pravico, da imajo samo oni odločevati po skupnem sklepu, ali sme kolega Robič odločiti odborništvu ali ne.

Navzoči deželni poslanci izrazijo svoje mnenje in so edini v tem, da je g. kolega Robič v deželnem odboru kot njih zastopnik in kot zastopnik slovenskega naroda vestno in vestransko izvrševati svoje dolžnosti vsaki čas in pod vsaki pogoji, da imajo valed tega do njega neomajano znanje in spoštovanje. Nadalje povdarjajo navzoči, da bi ne bilo v sedanjem trenutku nikakor umestno in za slovenske interese naravnost kvarljivo, če bi kolega Robič svoj odborniški mandat odločil, ker se je bati, da bi ostali potem Slovenci v deželnem odboru Štajerskem v bodoče brez zastopnika, na kar pa polagajo posebno važnost radi potrebne kontrole delovanja deželnega odbora štajerskega, posebno pa je radi priprava za nameravano preobmo volilnega reda.

Navzoči tedaj kot kolegi, ki se čutijo solidarni s g. Robičem, pozivljajo intega, da svoj namen, odločiti deželnozborni mandat, opusti in pričakujejo od njega kot razsodnega moča, da bode njihovi želji, ki je ob enem želja slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem, ustreželi in mandat deželnega odbornika štajerskega obdržal.

Ta zapisnik se je prečital, od vseh odobril in podpisal.

V Mariboru, dne 13. junija 1907.

Dr. Ploj m. p. Dr. Jartela m. p. I. Roškar m. p. Dr. Hračovec m. p. Vošnjak m. p. Roš m. p. Dr. Jankovič m. p. Kočevarm. p.

Domače doželo.

Slovenski državni poslanci so se na vabilo dr. Ivana Šusteršiča odšli 15. t. m. na Dunaj, da se posvetijo o ustanovitvi skupnega jugoslovanskega kluba. Dr. Ivanič je sklical za isti dan hrvatske in srbske poslance na povetovanje o istem predmetu.

"Slovenec" od 14. t. m. piše v uvodniku: "Naš boj proti liberalizmu ni za laho. Mi nečemo nič manj nego uničiti vsakega političnega vpliva propadla liberalne stranke... Bodi povedano vsem, ki hočejo zvesti resnico, da nam krščanski program, osebno v sedanjem času, ni bogatejši, ki se lahko s par frazami obide. Ni in ne bo!... sedaj je močnejši močan jugoslovanski klub samo brez liberalcev". — Temu nasproti poudarjamo, da si je dr. Šusteršič prizadeval sestaviti jugoslovanski klub, oboje je za 30 poslancev. Izključil je iz njega znanih pet slovenskih takozvanih liberalcev in oha Srba, pripravil je pa bil sprejeti v svoj klub edinega, v resnici svobodomiselnega jugoslovanskega poslance dr. Trešića-Pavičiča. To dejstvo jasno ilustrira drznost "Slovenca" trditve: da jim krščanski program ni bogatejši, izključuje obeh Srbov, ki sta morda oha pravoslavna ter bi kot taka morda preveč motila "Slovenca", "krščanski program", kaže, kako resno je tem gospodom na tem, da se osnoje "čim najmočnejša jugoslovanska parlamentarna skupina". "Čij je pravi, tudi mi smo zanj s celim srcem", piše "Slovenec". Toda v jugoslovanskem klubu po "Slovencu" dekretirani ni mesta Srbom, ker so pravoslavni. Liberalci bi ga samo stabilili in razvajali. Zato: proč t' njimi! Tako piše "Slovenec" ter prevzema svojo odgovornost za nespeh dr. Šusteršičeve šale, ki si je dovolil s vabilom slov. drž. posla. na skupno povetovanje nase. Kluba ne bo torej — ker ga klerikalci očitno odklanjajo. Odklanjajo ga pa iz osebnih strankarskih razlogov, katere samo slabo prikrivajo — s krščanskim programom! Neodkritostnost in hinavstvo teh trditve leži na dan.

Odbor češkega parlamentarnega kluba vseh narodnih in državnopravnih strank se je 15. t. m. ves dan posvetoval o ključnih pravilih, katere je izdelal dr. Kramar. Pravila je odbor primerno željam posamičnih strank premenil ter sprejel provizorično za leto parlamentarno dobo, definitivno bodo določena šele na jesen.

Nemške napredne stranke si na novo prizadevajo združiti se v jedno parlamentarno skupino.

Izolirter kršč. soc. dr. Weisskirchnerja predsednika zbornice nikakor ni zagotovila, ker se tema soc. dem. in tudi nemške napredne stranke upirajo. Čehi bodo postavili dr. Kramarja kot kandidata na predsedniško mesto. Da bi se v tem vprašanju slovenski poslanci zedinili, ni pričakovati. Toliko samozavesti bi bilo za slovensko večino državnega zbora danes še preveč, tega slovenski izvoljenci prav gotovo še ne zmorejo.

V ogrskem parlamentu hrvatski poslanci še vedno s velikim uspehom obstruirajo. Mađarom je za obstrukcija čedalje bolj neobjava, ker Hrvate podpirajo tudi nemadžarske narodnosti. Govorci se, da si hrvatski škof Drobo-becki prizadeva pregovoriti obeh stranki, naj skleneta kompromis. Do sedaj pa ni upanja, da bi se Hrvate dali za-

peljati k temu usodopolnemu koraku. Njih polotaj je, dokler ostanejo slojni, zelo ugoden, kajti čeprav bi mađarska vlada razpustila hrvatski sabor ter uvedla na hrvatskem absolutizem pod kakim generalom, bi Hrvate to prav lahko prenesli. Pakt med sodanjo ogrsko vlado in kraljem je do 31. decembra t. l. še veljaven. Do te dobe mora Wekerlova vlada predložiti načrt novega volilnega zakona o splošni, enaki in tajni volilni pravici. Če tega ne stori, napoči na Ogrskem nova kriza, katere konec je nedogleden. Če dovolijo od krone zahtevano volilno reformo — bo s tem tudi, če ne koalicijske, prav gotovo pa sedanega sistema konec. Hrvate torej lahko riskirajo teh 6 mesecev absolutizma, njih polotaj je danes ugodnejši nego je bil še pred par tedni. Mađari le predobro vedo, da bodo Hrvate v krizah, katere morajo priti v bodočem letu, potrebovali kot prijatelje in zavernike proti Dunaju, zato bi bili pripravljeni na kak gnjil kompromis. Nadejamo se pa, da bodo Hrvate ostali trdni in neopogitvi ter dosledno odbijali vse poloviciarske obljube in zahtevali svoje pravo v polnem obsegu.

Vnanjo državo.

— **Rasija.** Na Ruskem grozi velika kriza. Stolypin je baje zahteval, da naj se 15 poslancev (socialistov) takoj zapre zaradi veleizdaje, 56 pa izključi iz zborovanj ter da naj se uvede proti njim sodna preiskava radi udeležbe na sestaji. Razpustil žene bi bil neobčisljen in posledice to čudne zahteve ruske vlade bi utegnile postati za Rasijo usodopolne.

Dopisi.

Gregorčičev vočer akad. tehn. društva "Triglav" v Gradcu. Zadnje soboto je pridelilo akad. tehn. društvo "Triglav" v okusno dekorirani dvorani "Trgovske hiše" Gregorčičovo slavnost. Obila udeležba vseh slojev graškega slovenskega občinstva je pričala, kako potrebne in priljubljene so take pridelitve slov. društev v Gradcu. Oparili smo lepo število graške slovenske inteligence, med temi častnega člana dr. Ispavica, vseučiliščna profesorja Murka in Strekelja, odvratnika dr. Klasinca, profesor Hauptmanna in druge; Starosta graških Slovencev g. Fr. Hralovec je opravil svoje odstopnost in poslal znaten pri-spevek. Tudi iz domovine je prihitelo mnogo odličnih rodeljbov. Vpored je bil prav srečno izbran. Prolog sestavljen od častne stane hiše, dičnega pesnika Vojanov-Maistra je deklamoval phil. Pirnat. Nato šiva slika: v ozadju med zelenjem Gregorčičev kip, nad katero drži palmno vejico genij, na strani pa Triglavci s poklonjeno zastavo, klanjajoči se pesniku; takoj potem zadnji geslo "Triglava" — vzvišen trenutek —. Perski zbori, mešani in moški so se proizvajali pod izbornim vodstvom tehn. Plehena uprav mojstrsko. Stara hiša dr. Bela Stehec je s svojim izbornim baritonom in pri spretnem spremitvu med. Koržeta na glasovirju dosti pripomogel k lepemu uspehu te slavnosti. Da je solosep gospi Ive Mikolič s spremljevanjem med. Koržeta na glasovirju posebno dobro ugajal in da je podporni član g. Egon Srebre, katerega je izborna spremljala na glasovirju gospija Marica Versec, s svojim mojstrskim go-slanjem izval vihar aplavza, moramo se posebno poudarjati. Jako je ugajala "Barkarola", tenor solosep stare hiše Irgoliča s spremljevanjem glasovira med. Koržeta in zbora. Povalno naj omenimo še g. Varžazona, ki je kljub kratkemu času in kljub veliki oddaljenosti radovaljno prihitel in s svojim

krasnim tenorjem tudi pripomogel k lepemu večeru. Posebna hvala gre cenjenim pevkom, ki se niso strahle ne časa ne truda, prihajale redno k vajam in omogočile tako krasen uspeh. Vse priprave in slavnost samo je s res poštreno znano in lastno mu sprejetostjo vodil tehn. Kurent. Valed ne-katerih znanih preplačil je tudi materijalen uspeh slavnosti poveljen in se bo lahko lep zamek (oko 100 kron) postal odsek za Gregorčičev spomenik. Akad. tehn. društvo "Triglav" pa se zahvaljuje, da nam je pridelilo zepet tako prijeten, tudi umetniško dovršen večer.

Slovenske novice.

Štajersko.

Zveza južnih Slovanov.

(Zasebna brzojavka).

Ustanovila se je "Zveza južnih Slovanov", ki šteje torej 21 članov pod predsedstvom dr. Ivaničeve. Prvi predsednik je dr. Ploj. Prisostni so val Dalmatinci, Istrani in sedem Slovencev (Mitar, Grafenauer, Ryba, Jakovnik, Bobek, Strekelj, Ploj).

— **Za slovensko vseučilišče.** Danes so brzojavno zahtevali pri našem ministru ustanovitvi slov. srednjih šol in vseučilišča naslednje občine, društva in korporacije: Iz Šmarja p. J.: občina trg Šmarje, občina okol. Šmarje, šmarški okr. odbor, učiteljsko društvo za šmarški okraj, okrajni odbor Narodne stranke, krajni šolski svet, Čitalnica, Hramilnica in posojilnica, obrtna zadru-ga, trgovska zadruga, podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, živno-rejska zadruga, gasilno društvo, vodstvo deške in dekleške šole in društvo Procvit. (Živeli zavedno narodni Šmarčani!) Iz Celja: Polit. društvo Naprej, Celjski Sokol, moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, Pevsko društvo, Čitalnica, obč. zastop Celje-okolica, Slov. del. podp. društvo, izvirni odbor Narodne stranke, Obč. slov. obrtno društvo.

— **Umrla je danes v Celju 75-letna gospi Ana Supanek, soproga nadučitelja v poklju, g. Jožeta Supaneka.** Pogreb bo jutri, v torek, ob 6. uri popoldne na okoliško pokopališče.

— **Poslennu vodji v Celju,** g. Kowendia so poslali celjski trgovci pismo, v katerem se pohvalno spominjajo njegovega dolgoletnega delovanja v Celju.

— **Nova davkarja v Celju.** Mestna občina celjska je kupila Stadlerjevo hišo v Kovačiki ulici, katero že podirajo, da bodo tam postavili novo davkarjo. S to zadevo smo se že ob-kirno ukvarjali.

— **Def. učiteljsko mesto** je razpisano za jesen 1907 na trorzadnji, v 3. plač, razreda stoječi ljudski šoli v Gornji Poljskavi. Prošnje je vložiti do 30. junija t. l.

— **Hud naliv** je spodkopal v petek ponoči med Poljanci in Pongro tako železniški nasip, da so morali ustaviti ves promet. Vlaki so imeli po več ur zapadne. Skazalo se je, da so visokosti pri nekaterih mostovih pre-ozki. — Petkovo naliv je napravil tudi celjski okolici mnogo škoda.

— **V Laškem trgu** so imeli baje procesijo, da bi se rešili neštevilnih mrcosar na polju in v vinogradih. Toda nam se zdi, da bi bilo bolje, ako bi se ljudje spomnili pregovora: "Po-magaš si sam in Bog ti bo pomagal"

in začeli na ta ali oni način sami po-končavati mrcese.

— **Imenovani** je okr. sodnik v Slov. Bistrici J. Pirnat def. sodnima svetnikom.

— **Kapla-Šent Jer ob Taboru.** Velika narodna veselica je spivala po — dežja. Okrog 6. ure popoldan je jelo vrtati kakor iz škafa. Čujemo, da mislijo gg. prireditelji todati vremen-skega boga, ker je prelomil sklenjeno pogodbo! Točili pa ga bomo tudi vsi, katere je def. neusmiljeno pre-močil, ker smo se zanašli na to po-godbo, za odkladno povzvarje in smazane obleke; zlasti hude so gube in gosposične! Slavnost se žalibog ni mogla vršiti, dasi so bili vsi pogoji za to: mnogo odličnega občinstva iz cele Savinske doline, Braslovč, Polzele, Šostanja, Zalca, Št. Pavla, Celja, Vran-skega in okolice, izvrstna šostanjska godba, katere je tudi do dežja zelo dovršeno in nepretrgoma koncertirala in številne kočje, v katerih je bilo vsega dovolj za želo in glad. Ugajal nam je zlasti murej, v katerem smo videli Porajlevo solne in kot redkost rutico, s katero si je brisal pot na volilnih shodih. Električni vrtikljak je vzbujal mnogo smeha in zabave. Saj ga je pa tudi bliskovo naglo gonil močen tok. Nastopili ste perski društvu "Edinost" s nekaj priučnimi narod-nimi pesmimi (med njimi: "Barčico") pod vodstvom g. učitelja Vrečerja in "Vranksa Vila", katere je zapela dvoje moških zborov. Obema društvoma so poslušalci navdušeno aplaudirali. Še enkrat škoda, da nas je razgalil def! Dirindaja po dežju pa nočem opisovati, ker bi vzbudil preveč mokrih in blat-nih spominov.

— **Gornji grad.** Viničarka Križ-man, p. d. Pustenjakovka je obtožena, da je najprej zadavila, potem pa v potok vrgla svojo 13letno pastorko, pravijo, da iz ljubezensnosti.

— **Zahvala.** Ker mi ni moglo se vsakemu posebej zahvaliti, ki so mi čestitali, bdi si brzojavno ali pismeno o slovesnosti tridesetletnega mojega učiteljevanja, javim tem potom vsem najpriščenjajo zahvalo s iskreno željo: Bog jim plati in Bog jih ščiti!

Nova Štifta pri Gornjem gradu, dne 14. junija 1907.

Ivan Kele, nadučitelj.

— **Zavolje motenja vere** sta bila obsojena potajoča kleparska pomočnika Schönbuchner in Kovačič v Konjicah, ker se nista odkrila, ko je šla telovska procesija mimo.

— **"Slov. kmečka zveza"** že na-znanja po svojih listih, da se vrše de-želozbornske volitve na Štajerskem drugo jesen. Pa ne, da bi bila tedaj zopet vera v nevarnosti?

— **Iz Loč.** V petek, dne 14. t. m. doletela je Dravinsko dolino, posebno pa nas Ločane zelo huda nesreča. Okoli 5. ure utrgal se je med groznim bliskanjem in gromenjem oblak. Hitro ste bili strugi Dravinje in Žitnice polni in blatna voda se je razlila po senožetih, ter tako uničila seneno-kosnja. Pokoseno travo je povsod od-neslo. A ni še bilo dosti tega. Po tej hudej plahi vsipala se je toča, debela kot golobje juze in uničila vse, kar je še voda pustila. Za žito in za druge poljske pridelke se sploh ne ve, kje da so stali, tako so potolčeni v zemljo. Tudi po vinogradih naredila je toča dosti škoda, kar pa je še toča praroda, odnesli so velikanski plazi in tako naredili še večjo škodo. Vse kar se je prej še tako lepo kazalo, uničeno je bilo tekem par minut. Vsa okolica je obupana. Bog nas varuj še enaki dni.

Opozarjamo gg. državne in deželne poslance na to nesrečo. Zeleti je tudi

gajno, da dá okr. glavarstvo takoj pre-
centi škodo.

— **Škod v Brežicah.** V torek, 11. t. m. so imeli brežički Slovenci v "Narodnem domu" v Brežicah političen škod, na katerem so sklenili složno postopati proti brežičkim Nemcem.

— **Iz Brežic.** Okrožni zdravnik, g. dr. Strašek je po poročilu "P. S." odpovedal svoje službo zdravstvenemu krajnemu odboru za brežičko okolico.

— **Drag modrič.** Dve nemški gos-
podinji iz Brežic ste za nemško ozne-
gasno slavnost v Brežicah nabirali na
njivi nekega kmetu v okolici modrič
(plavice); kmet pa ju je zapazil in
zahteval za pohojeno travo in žito
10 kron odškodnine, katero ste tudi
morali plačati.

— **Denar sem — ali pa ne bo**
pogreba! Različni listi poročajo, da
je umrla v Pečicah nad Podsedro po-
sestnica Godler, poštna in pobožna
žena, katere je rada darovala večje
vste denarja v cerkvene namene. Ko
je pa umrla, niso plačali sorodniki
pogrebni stroškov — vnaprej. To je
dalo župniku M. Vavpotiču povod, da
je prepovedal grobokopu izkopati grob
in kaplano opraviti pogrebne obrede.
Razume se, da je vzbudilo to postop-
anje velikansko ogorčenje.

— **Častnim občanom v Pilecch**
je imenovan g. deželni sodnik svetnik
F. Sitter v Brežicah.

— **Čudno odposlanstvo.** "Slov.
Gospodar" in za njim "Slovenec" pri-
povedujeta svojim bralcem, da je šlo
iz Gornjegrajskega odposlanstva k Hri-
barju. Jezovniku in Robleku, da bi ti
trije državni poslanci izposlovali, da
se okr. sodnja ne premesti od tam v
kak drug kraj. Sicer že ve vsak raz-
soden človek, kaj je na takih poročilih
"Slov. Gosp." in "Slov."; tudi v tem
slučaju sta oba lista / lepi slogi —
lagala. Tisto "čudno odposlanstvo" je
namreč bilo pri Hribarju, da bi se ta
kot član državnega železniskega sveta
zavzel za železnico Ročička vas-Gorjaj
grad-Kamnik. Ako so dotični gospodje
naprosili tudi domača dva poslancu, da
podpirata to zadevo, je pač samoočebni
umerna stvar. Rečemo pa lahko mi:
"Kdo se pomilovalno ne sneji takim
dovolj prozornim lažem!"

— **Čvetje "Našega Doma".** Zdal
po volitvah je naša naloga, skrbeti že
za druge volitve. Na Štajerskem mo-
ramo podreti liberalna poslancu, v
vseh drugih okrajih pa mora ostati
Kmečka stranka v svoji posesti.

— **General liberalne stranke dr.**
Kukovec je odšel po končanih volitvah
— na letovišče. Ali je volilni boj
toliko nesel, da general lahko
pohaja sedaj po letoviščih? (Ta no-
čica je prav tako kratka, kakor je
karakteristična za stranko, ali bolje za
stan, kateremu služi "Naš Dom". Ne,
gospod, volitve niso nesle nič — pa
na letovišče morajo včasih tudi ljudje,
katerih fare ne nosijo toliko kakor
vaše.)

— **Celjska "Domovina"** je krenila
popolnoma v liberalni tabor in ne-
sranno napada našo stranko in naše
somišljenike. Glavni urednik celjske
"Domovine" je bogati celjski advokat
dr. Josip Serbec. Nekdaj se je jokaj
za slovo, sedaj je ne potrebuje več!
Vrčite "Domovine" iz vseh
držav in vseh slovenskih
hiš! (Res čuden most bi moral biti
oni, ki bi iskali sloge s takimi ljudmi).

— **"Slovenec"** je prekrstil naš
slovenski Fram pri Mariboru v "Fraj-
hajm". Častitavo Francžanom na tem
"kristu"!

— **Proti državnozborniškim vo-**
litarjem v Mariboru so vložili Nemci
potom namestnaje v Gradcu ugovor.

— **Podružnici "Nědmárke"** v
Mariboru (moška in ženska) ste imeli

preteklo upravno leto 4026 K 26 vin.
dobohodkov ter 2422 K 26 vin. stroškov.
Prvo polletje ste preskrbeli 20, drugo
16 dijakov v hrano. Knjižnica je štela
3933 zvezkov, izposodilo se je 23.149
zvezkov. Stroškov je imela knjižnica
1103 K 1 vin., dobohodov 1285 K 97 vin.
Za Slovence zelo pomène in vzpod-
buditeljne števila!

— **Nemški zagrisenci na mari-**
borski gimnaziji. Nemški profesorji
na tem zavodu vedno bolj poudarjajo
svoje nemško mišljenje izven šole in
tudi na zavodu. Tako se nek suplent
S. poudarja v nemških dijakih vedno
s "heil"; isto se sliši tudi o profesorju
Hofferju.

— **V gimnazijo, realko ali uč-**
teljišče! Blizu se mesec julij in z
njim poletno vpisovanje v gimnaziji.
Bilo bi na mestu, ako bi zlasti naš
gg. učitelji, kateri so navadno o tej
priliki svetovali kmetikom starišem,
istim svetovali, da bi se oddčili tudi
za realko; ako je fant za silo zmoten
nemčinu, naj ga vpišejo v mariborsko,
kjer pa imajo kaj več denarja, lahko
posljejo fanta v ljubljansko ali idrijsko
realco. Realcev imamo Slovenci vedno
premalom! — Opozarjamo stariše tudi
na učiteljišča; slovenskih učiteljiščenikov
je še vedno premalo! Ako imamo Slo-
vence dosti učiteljev na razpolago, se
nam ni bati tujcev! Želeti bi bilo, da
bi se o teh vprašanjih ob tem času od
kompetentnih ljudi javno razpravljalo!

Dostavek uredništva. V eni pri-
hodnjih številkih pričbimo o tem vpra-
šanju zelo podoben članek, na katerega
že sedaj opozarjamo cenj. bralce.

— **Mariborsko porotno sodišče**
je oprostilo Marijo Bezjak, obtoženo
detomora. Obtoženka je doma od Sv.
Marka pri Ptuj. — Matija Zinkovič
je bil obsojen k triletni ječi, ker si je
zagal hišo, da bi dobi zarovalnolovo.

— **Slika državnega gospodar-**
stva. K bodočemu sedenju drž. zbora
poroč. "Sl. N.", da ima Avstrija letno
1071 milijonov čistega dohodka (od-
bitih je 744 milijonov za stroške, ka-
tere ima država, da te dohodke za-
služi in izterja). Vojaštvo potre na
leto 340 milijonov od vsakega gđ. davka
se pobira za vojaštvo 32 kraje urjev; 372
milijonov plačuje država za obresti
državnih dolgov. Za politično upravo
in pravosodje porabi država 193 milio-
nov. Za cesarski dvor plačuje 11 milio-
nov. Za duhovske plače 12 milio-
nov. Za gospodarske namene, za šolo
in znanost porabi država samo
143 milijonov; za ljudsko šolstvo in
učiteljišča 6 milijonov, pripomniki je
treba, da nosijo občine in dežele
skoro vsa bremena za ljudsko šolo.
55 milijonov stanjeva vasičelstva, znan-
stveni zavodi, srednje šole itd. 81
milijonov gre za narodnogospodarske
namene; tržaški Lloyd, parobrodna
država, dobi od teh 7 milij. Za obrtno
nazdravnitvo izda država 668.000 K,
za varstvo izseljencev 130.000 K, za
izobrazbo obrtn. vajencev 19.000 K (!).

— **Nemška družba "Triglav"**
prosi vse interese in denarne za-
vode, da se vsaj do 20. t. m. oddolijo
za pristop ter podpisejo izjavo. Treba
bo sklicati ustanovni občni zbor in
otvoritev hotelskega podjetja je tudi
že pred duri. Slavnostna otvoritev z
blagoslovljenjem hotela in vil se vrši
30. junija in otvoritev obrata dne 1.
julija t. l. Kdor želi pristopiti kot
družabnik naj naznani to po dopisnici
delalni zvezi za tujski promet na
Kranjskem v Ljubljani, ki vsakemu
rada dopolnje okle, pristopno izjavo,
načrt in tudi slike nakupljenih ob-
jektov. Za vplačanje deleža so pri
zvezi poštnohranilnišne položnice na
razpolago, ki se interesentom na željo
takoj vpišejo. Pripravljalni odbor

apelira na častito občinstvo, da pri-
stopi z deleži k hotelski družbi "Tri-
glav" ter tako podpira narodno po-
djetje, pri katerem sodelujejo vse slo-
venske politične stranke. To podjetje
ni samo velikega pomena v narodnem
oziru ampak je tudi dobičkonosno, ker
je ustanovitev na jako solidni podlagi,
pri kateri je vsak riziko izključen.

— **Romanje v Lard in Rim.**
Klerikalni listi delajo veliko propa-
gando za romanje v Lard in Rim.
Glede Larda pravijo: ... pravega na-
rodnega romanja slovenskega v Lard
se ni bilo. In vender izpolnimo — ako
poramamo tja — izrecno željo božje
Matere same ... Hoče se v resnici
"robustne vesti" za to, da se na tak
način in s takimi sredstvi pregovarja
ljudi na tako drago romanje. V Rim
vabilo pa je premočnejše člane Mari-
jinih družb, izobraževalnih in drugih
organizacij. Kaj bode imelo naše ljud-
stvo od teh romanj? So li taka draga
podjetja v resnici potrebna in mislite,
da donasajo veri kake koristi? Ali
vašim vernikom vale pridive v domači
cerkvi in na domačih božjih potih ne
zadostujejo več?

— **Zakvala.** Porodom blagoslov-
ljenja naše druitvene zastave obvestili
smo mnogo slovenskih pevskih ter tudi
drugih društev po Štajerskem in Kranj-
skem. Imed vseh teh društev odzval
se nam je edini "Zagorski Sokol" v
prekrasni častitki in velikodolnem daru
v znesku 20 mark, za kar mu bodi
tem potem izrečena zahvala.

Členau "Zagorskega Sokola" pa
kliče naše društvo gromoviti "Slava!"
Odbor avstrijskega pevskega in
podpornega društva "Bratska ljubzen".
Hochheide na Nemikem 13./6. 1907.

— **Kranjske.**

— **Poseben štrajk.** Sedmoletci
na norveškem gimnaziju so štrajkali
pri latinskih urah prof. Maselja na ta
način, da jih ni bilo v razred. Vzrok
toma je obnašanje omenjenega pro-
fesorja proti dijakom. Štrajk je sedaj
končan, ker je ravnatelj Brežnik po-
mirlil dijake z obljubo, da bo po mo-
žnosti sam navzoč pri latinskih urah
v razredu.

— **Koroške.**

— **Dr. Janes Angerer vsenemški**
deležnozborniški kandidat. Ker je de-
želni poslanec K. Ghon, ki je dolga
lela zastopal v deželnem zboru mesto
Beljak, odločil svoj mandat, kandi-
dirajo po poročilih nemških listov
"nemški radikalci" prof. dr. Angererja.
Za deželni zbor še ni veljavna splošna
in enaka volilna pravica in zato se
rtegne zgodi, da bo to pot dr. An-
gerer izvoljen. Ta izvolitev bi mu bila
tedaj nekako zadočenje, za oni nepri-
čakovani poraz, ki ga je doživel dne
14. majnika.

— **Vsenemško delavsko društvo**
"Trutzhammer" v Celovcu je imelo
minili teden svoj letni redni občni
zbor. Blagajna izkazuje 1263 K 26 v.
Izvolil se je zopet stari odbor, nače-
ljuje mu znani vsenemški križec Kin-
spinzer. Samo ustanovnik tega društva,
g. prof. dr. Angerer ni več odbornik.
Kakor se vidi se hoče dr. Angerer po-
polnoma odtegniti političnemu delo-
vanju v Celovcu in na Spodnjem Ko-
roškem sploh in koncentrirati vse
svoje moči na Beljak in svoje ožje
domovino, Zgornjo Koroško. Mu pač
Slovenci preveč težijo v želodcu! Zato
bo pokazal Spodnji Koroški hrbet.
Bog mu daj srečno pot in več lahorik,
kakor si jih je pridobil v Celovcu!

— **Na Prevaljah** bo imel tamojni
nemški moški pevski zbor dne 20. ja-
nija veliko veselico. Ali bi se na
Prevaljah, kjer obstojata močno
delavsko društvo, ne mogel

napraviti tudi slovenski pev-
ski zbor? Merodajni faktorji, kje ste?

— **Celovec.** Minulo nedeljo je
imelo društvo za tajski promet zbor-
ovanje, na katerem se je sklenilo naj
se razdelijo društvene delavne moči
enakomerno po celi deželi, toliko po
Spodnji, kolikor po Zgornji Koroški.

— **Narodna in gospodarska šola**
v Št. Jakabu v Noč. Dne 14. julija
t. l. se vrši slavnostno polaganje te-
meljnega kamna te šole. Pri tej slavn-
stnosti sodeluje pevski zbor "Narodne
čitavnice" iz Kranja ter domača dva
koroška moška pevski zbor, "Ročica"
in "Drava". Dopoldne pri blagoslov-
ljenju in slavnostnem govoru zapojeja
se dva moška zbora, popoldne pa je
v zgornjih prostorih "Narodnega doma"
koncert, takoj nato pa znanj na prostem
velika ljudska veselica s prostim vstopom.
Natančneji vporod tega
pomembnega slavlja objavimo v eni pri-
hodnjih števil.

Gospodarstvo.

Dvojno cepljenje.

V januarju (6. številki) lista "Mit-
teilungen der Gartenbaugesellschaft in
Steiermark" se nahaja članek o dvojnem
cepljenju, posnet iz lista "Mit-
teilungen über Garten-, Obst- und
Weinbau", herausgegeben von der Land-
wirtschaftskammer für die Provinz
Brannenburg, problem po veleposlan-
nika O. L. H., ki se glasi prosto pre-
stavljen tako:

"Pri sadnem drevesu je nastalo
"medcepljenje" ali "dvojno cepljenje"
takrat, če se je na spodnjem koncu
debelca, to je na koreninskem vrstu tak
zlahati cepič vcepil, da se je z njega
leto debelece zgijujilo, na katerega se
potem vcepil ona sorta drugega cepiča,
ki se lele pozneje razvije in da dre-
vesno kromo.

Za posestnika drevesnice je mno-
gokrat tako "med" ali "dvojno" ce-
pljenje jako velike vrednosti, ker se iz
ravno in hitro rastoče cepične sorte
lahko kmalu in hitro dobiho visoka
stebeleca, ki se v prihodnji spomladi
vnorijo ali drugič podkajajo, kar se v
jeseni s takimi, ki se hočejo prodajati,
ne more izvršiti. Nam dreveninarjem
ni na tem leželo, da se o korbah dre-
vesnice polajša, temveč nam je le na
tem, da je dvojno ali medcepljeno
drevo ravno tako dobro, kakor navadno
ali enkrat podkajljeno drevesce. Ne
glede na nekatere hrastove sorte, ki
na "kutne" cepične ne vpevajo rado,
se mora medcepljenje brezpogojno ob-
sojati, ker da malkodaj zdrava in tr-
pečna drevesca.

Takaj se nahaja v nekom sadov-
niku okoli 70 polvisokih medcepljenih
(dvojno podkajljenih) "Schöner von
Boskoop"-dreves, kojih debela jako
močno na raku trpe in bolehalo, tako
da je ta del sadovnika pravo po-
skalatišče za razna zdravilna sredstva
proti drevesnemu raku v pravo nevoljo
dotičnega posestnika, ki je ravno hotel
v "Schöner von Boskoopu" imeti sama
lepa ravna in zdrava drevesa. Pripom-
niti moram, da stoji zraven teh dreves
po navadi pripristo cepična drevesa
"Zlate parnene" in "Princenapfel" i dr.,
vsa čvrsta in zdrava, kar dokazuje, da
"medcepljenje" ni toliko vredno, kakor
nekateri hvalisajo, ker je drugače Bos-
koop eno najzdravljajših dreves.

Vsak sadni vrtnar ali sadjar si bo
pri napravljajanju novih sadovnikov
taiste sorte izbral, ki najzdravjeje ra-
stejo, in bo radi tega moral opustiti
večkrat posebne zlahne sorte.

Če je pa kdaj posejane dobi svoje
izbrane si močne sorte po "medce-
pljenju" ni še celo na obetljivih deblih,
torej je bil njegov trud v izbiranju

